

A 1912/UHN

Tekijä Vapaa Pohjola
Käsittelijä Kestävä Pohjola -valiokunta

Jäsen ehdotus pohjoismaisesta yhteistyöstä haitallisten vieraslajien torjumiseksi

Ehdotus

Vapaa Pohjola ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että tehdään yhteistyötä haitallisten vieraslajien leviämisen estämiseksi, valvomiseksi ja torjumiseksi maiden rajoilla.

että perustetaan yhteispohjoismainen tiedon- ja kokemustenvaihtoyksikkö haitallisia vieraslajeja ja niiden torjuntaa koskevaan yhteistyöhön.

että sallitaan tarvittaessa valtiollisten torjuntaryhmien pääsy yksityismailla, kun niiden tehtävänä on torjua haitallisia vieraslajeja.

Taustaa

Biologisen monimuotoisuuden uhista suurimpia on haitallisten vieraslajien tulo maihimme. Haitalliset vieraslajit ovat ihmisen avulla alkuperäisestä ympäristöstään siirrettyjä lajeja, jotka uudessa ympäristössään alkavat levitä nopeasti ja aiheuttavat vakavia haittoja esimerkiksi ekosysteemeille, maataloudelle, metsätaloudelle, infrastruktuurille tai ihmisten terveydelle. Näistä lajeista aiheutuu jo nykyisin suuret kustannukset. SLU Artdatabanken (lajien ja habitaattien infokeskus) on laskenut kustannuksiksi Ruotsissa vuodessa 1,1–4,5 miljardia kruunua, EU:ssa 9,6 miljardia euroa ja USA:ssa noin 100 miljardia dollaria

Haitalliset vieraslajit tulevat maahan erilaisia reittejä pitkin. Kyseessä saattaa olla tahallinen maahantuonti, kuten supikoiran kohdalla, tahaton kivinäädän siirtyminen kuorma-autojen lastissa, kulkeutuminen painolastitankeissa, veneiden pohjalla, puutavaran joukossa ja maa-ainekuormissa, epäpuhtaudet siementöimityksissä, infektoituneet taimet, yksityishenkilöiden tuonti sekä uudet puutarhakasvit ym.

Lajin varhainen havaitseminen ja ajoissa tehdyt hävitystoimet ovat erittäin kustannustehokkaita. Pohjoismaiden on syytä tehdä yhteistyötä valvonnassa ja valvontatiedon keräämisessä.

Sama koskee torjuntatoimia. Helposti leviävien haitallisten vieraslajien torjunnassa koordinointi on tärkeää, koska usein ratkaisevan tärkeää on lajien torjunta samanaikaisesti laajoilla alueilla. Torjuntamenetelmätkin kehittyvät ajan myötä. Menetelmän valinta ja sinnikkyys ovat myös onnistumisen edellytyksiä.

Supikoiran hävittäminen on esimerkki oikean menetelmän valinnan tärkeydestä ja siitä, mitkä tekijät ovat ratkaisevia torjunnassa. Supikoiran hävittämistä tekevät ryhmät vangitsevat ja sterilisoivat eläimet ja päästävät ne vapaaksi lähetin kaulassa, jolloin eläimet johdattavat metsästäjät muiden supikoirien luo ilman, että eläimet voivat lisääntyä. Tällä tavoin pienehkö pyyntiryhmä onnistui noin viidessätoista vuodessa hävittämään supikoiran Ruotsista lukuun ottamatta niitä uusia yksilöitä, jotka vuosittain tulevat Suomesta. Ratkaisevaa onnistumisen kannalta oli, että torjuntaryhmillä oli tarvittaessa pääsy kaikille yksityismaille. Torjunnassa ei voida jättää yhtä aluetta hoitamatta. Asiaansa sitoutuneet metsästäjät helpottavat myös työtä samoin kuin se, että Ruotsissa saa nykyisin asentaa riistakameroita vapaasti.

Yhteistyötä nykyisin myös haitallisten vieraspetojen torjunnassa. Pohjoismaiden neuvoston tulee edistää yhteistyötä aiempaa useampien lajien kohdalla ja vahvistaa yhteistyötä ehdotuksen mukaan ja huolehtia samalla siitä, että vieraslajien torjuntapyynti on Pohjoismaissa mahdollista kaikilla maa-alueilla niiden omistajasta riippumatta.

Pohjolassa 25. tammikuuta 2022

Angelika Bengtsson (SD)

Aron Emilsson (SD)

Kaisa Juuso (ps.)

Liselott Blixt (DF)

Lulu Ranne (ps.)

Mette Dencker (DF)

Riikka Purra (ps.)

Staffan Eklöf (SD)

Vilhelm Junnila (ps.)